

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir). za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

TRGOVSKI LIST

Številka 57.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, torek 22. julija 1942-XX

Cena posamezni številki lir 0'60

Postavitev v obvezno civilno službo

Vis. komisar je izdal vrsto odločb, s katerimi se postavljajo v obvezno civilno službo še naslednji uradi in tvrdke:

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani.

Tvrška Vojnovič & Cie, tvornica železnih vijakov in kisika, Ljubljana-Vič.

Tovarna kranjskega lanenega olja in firneža Hrovat & Komp., Ljubljana.

Usnjarna I. Lavrič, št. Vid pri Stični.

Tovarna usnja in usnjenih izdelkov «Indus», družba z o. z. v Ljubljani.

Mokronška tovarna usnja, družba z o. z., Mokronog.

Tvrška «Saturnus» d. d., industrija pločevinastih izdelkov, Ljubljana.

Dopusti za vajece na Hrvatskem

V novem hrvatskem zakonu o vajeceh v obrtu in industriji so določeni tudi plačani letni dopusti za vajece. Do 16 let stari vajece in vajecke imajo na leto po 3, nad 16 let stari pa po dva tedna plačanega dopusta. Junija in julija je šlo na svoj prvi dopust v vsej Hrvatski več tisoč vajecev in vajeck. Iz Zagreba je na dopustu nad 800 vajecev in vajeck. Urad za varstvo delavskega narščaja je v nekaterih krajih organiziral tudi počitniške kolonije za vajece in mlade delavce.

Gospodarske vesti iz Bolgarije

Bolgarske državne železnice dobe 650 milijonov levov dodatnega kredita, ki bo uporabljen predvsem za razširitev železniškega omrežja ter za zgradbo nekaterih železniških objektov, ki so za letos v načrtu.

Ministrstvo za kmetijstvo je predlagalo odobritev posojila v znesku 120 milijonov levov za zgradbo novih hladilnic za razne agrarne proizvode.

Vlada je uvedla obvezno življenjsko zavarovanje za vse obrtnike v Bolgariji. Vsak obrtnik bo moral biti zavarovan za najmanj 20.000 levov.

Uvoz vžigalnikov v Bolgarijo je bil doslej prepovedan, zdaj pa je dovoljen, ker so vžigalniki monopolizirani. Uvoz in razpečavo vžigalnikov je prevzela monopolna uprava.

Turško gozdno gospodarstvo

Gozdovi, ki so v Turčiji pod državno upravo, obsegajo nad 1 milijon ha, razširili pa se bodo še za kakih 200.000 ha. V državi je 16 regionalnih državnih gozdnih uprav, ki so podrejene generalni gozdarski direkciji v Ankari. Lani so izvozili iz državnih gozdov 267 tisoč 980 debel, od tega 263.836 debel za predelavo v žagarski in papirni industriji, ostanek pa je bil dan kmetom na razpolago. Daje so dali državni gozdovi 59.016 kubičnih metrov jamskega lesa, 28.965 kubičnih metrov stavbenega lesa ter 1.4 milijona kubičnih metrov drv. Proizvodnja oglja je znašala 35.214 stotov, kar pa ni moglo kriti domače potrošnje in so morali tudi lani uvažati oglje iz Bolgarije.

Ivo Lah:

Likvidacija socialno-zavarovalnih ustanov bivše kraljevine Jugoslavije

II.

Pri mednarodnih pogajanjih v Berlinu v aprilu 1942 je pa prišlo do izraza načelo razdelitve z ozirom na državljanstvo zavarovancev. Vsaka pridobitna država ima dobiti iz likvidacijske mase toliko, kolikor odpade na zavarovance, katere je prevzela kot svoje državljane. Prvotno načelo teritorialne razdelitve z ozirom na kraj bivališča oz. na kraj zavarovanja zavezane zaposlitve je stopilo v ozadje. To pomeni, da po novem načelu državljanstva participirajo na likvidacijski masi tudi one pridobitne države, ki od nekega določenega zavarovalnega zavoda niso dobile nobenega ozemlja, pač pa so prevzele nekaj njegovih zavarovancev kot svoje državljane. Brez dvoma je načelo državljanstva mnogo enostavnejše od načela teritorialnosti. Pri novem načelu državljanstva izgublja termin na svoji važnosti. Ni namreč važno kdaj in kje je imel zavarovavec svoje bivališče oz. kdaj in kje je bil zaposlen v zavarovanju zavezane obratu, glavno je le, katero državljanstvo si je pridobil po prelomu. Z ozirom na to novo načelo izgleda likvidacijski postopek v glavnih konturah takole.

Ob prelomu se sestavi likvidacijska bilanca in ugotovi likvidacijska masa in sicer po zakonitih predpisih razpadle države. Nato se sestavi poimenski izkaz vseh zavarovancev ob prelomu z navedbo vrednosti vseh njihovih pridobljenih pravic (to je izkaz individualnih kritnih kapitalov, premijskih rezerv itd.) in sicer ločeno za vsako posamezno pridobitno državo, seveda tudi ločeno za vsako posamezno panogo zavarovanja. Izkaz zavarovancev in njihovih pravic mora biti rekonstruiran na čas preloma, to je, upoštevati se morajo tudi oni zavarovanci in njihove pridobljene pravice, ki so umrli po prelomu. Odstotno razmerje števil zavarovancev oziroma zneskov vrednosti njihovih pridobljenih pravic, ki odpadejo na vsako posamezno pridobitno državo, predstavlja količnik, po katerih se mora likvidacijska masa deliti.

Kot primer navajamo približne številke — definitivni rezultati seveda še niso gotovi — za delitev likvidacijske mase SUZOR-a ob prelomu, in sicer za neugodno in pokojninsko panogo ter za Pokojninski sklad njegovih uslužbencev obenem.

Pridobitna država	Vrednost pravic prevzetih zavarovancev v milijonih dinarjev	Razdelitveni količniki v odstotkih
Italija	110	8%
Nemčija	179	13%
Hrvatska	635	46%
Madžarska	110	8%
Bolgarija	28	2%
Albanija	14	1%
Crna Gora	14	1%
Srbija	290	21%
Skupaj	1.380	100%

Državna uprava gozdov posveča veliko pažnjo pogozdovanju. Veliki uspehi so bili doseženi z novimi obsežnimi nasadi evkaliptusa in akacije.

Tako n. pr. odpade na Italijo 8% vse aktive SUZOR-a v Zagrebu, katera se nanaša na centralno poslovanje, to je na neugodno in pokojninsko panogo ter na pokojninsko zavarovanje uslužbencev (brez bolniške panoge). Pri kompletnem kritju vseh obveznosti bi dobila Italija 110 milijonov dinarjev. Od tega bi približno odpadla polovica, to je 55 milijonov dinarjev ali 20 milijonov lir na Ljubljansko pokrajino, ostanek pa na Reško pokrajino in Dalmacijo. V resnici bodo pa ti zneski znatno manjši. Predvsem imamo ca 100 milijonov dinarjev nepokritega primanjkljaja. Nadalje je ca 400 milijonov dinarjev naloženih v jugoslovanske državne vrednostne papirje, katerih vrednost je problematična. Nadalje bo treba odpisati še stroške likvidacije, ki bodo brez dvoma znašali več milijonov. Pa tudi če bi Italija dobila polnih 110 milijonov dinarjev, ne bi bile obveznosti zavarovancev v celoti kriti, ker sta kapitalno kritje in premijska rezerva računana na podlagi 6% obrestne mere, ki je danes nedosegljiva. Ako bi bila likvidacijska bilanca sestavljena na podlagi računске obrestne mere 4%, bi nastal nov primanjkljaj za kakih 250 milijonov dinarjev. Toda v vsakem primeru velja za Italijo količnik 8%, to je Italija ima dobiti iz likvidacijske mase SUZOR-a 8%, in sicer piče 4% za zavarovance v Ljubljanski pokrajini, ostale dobre 4% pa za zavarovance v drugih pokrajinah. V okroglih številkah bo prejel Zavod za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine iz likvidacijske mase rentnega zavarovanja SUZOR-a v Zagrebu 15 milijonov lir, katere je pa v glavnem že realiziral s prepisom nepremičnin in hipotekarnih posojil ter odpisom dolžnih zneskov.

Analogne račune bo treba seve-

da sestaviti tudi za pokojninske zavode za nameščence, glavne bratovske skladnice itd.

Finančna razdelitev

Pod finančno razdelitvijo (riparto finanziario, Finanzausgleich) razumevamo prenos posameznih delov likvidacijske mase na socialno-zavarovalne zavode pridobitnih držav. Pri likvidaciji češkoslovanskih socialno-zavarovalnih zavodov finančna razdelitev ni povzročala nobenih posebnih težav. Pri likvidaciji jugoslovanskega socialnega zavarovanja pa povzroča ta problem največje težave, ker imamo posla s tremi med seboj bistveno različnimi vrednostmi, katere je treba razdeliti med pridobitne države, in sicer:

1. Nepremičnine, katerih vrednost je stabilna,
2. gotovino, ki je znatno devalvirana,
3. jugoslovanske vrednostne papirje, katerih vrednost je še problematična.

Dočim je mogoče gotovino in vrednostne papirje bivših jugoslovanskih socialno-zavarovalnih zavodov na podlagi razdelitvenih količnikov kolikor toliko točno razdeliti med pridobitne države, tega ni mogoče napraviti pri nepremičninah (stavbah, zemljiščih). Pridobitne države, na katerih ozemlju se nahaja manj nepremičnin bivših jugoslovanskih socialno-zavarovalnih zavodov, kot jim pripada po razdelitvenem količniku, n. pr. Bolgarska, so zahtevale pri mednarodnih pogajanjih novo cenitev nepremičnin. Izvedba tega predloga pa zahteva mnogo dela in mnogo časa, tekoma katerega bo zelo verjetno draginja zopet narasla, okolnost, ki tudi po končani cenitvi ne bi popolnoma zadovoljila vseh pridobitnih držav. Zato se je ta problem stalno odlagal za naknadne sporazume pridobitnih držav in še do danes ni rešen.

Proizvodnja staničnine v Bolgariji

V vseh državah si prizadevajo omejiti uporabo lesa v papirni industriji, ker je les kot surovina še bolj potreben v drugih industrijskih panogah in ker je potrošnja papirja vedno večja. Za proizvodnjo staničnine uporabljiva rastlinska vlakna se močno uveljavljajo in nekaterim deželam je pri tem priroda sama nudila izdatno pomoč. Tako n. pr. je v Bolgariji, kjer so dani, kakor navaja »Südost-Echo«, ugodni pogoji za avtarkijo pri proizvodnji staničnine.

Potrošnja papirja v Bolgariji razmeroma še ni velika, ker se bo pa povečala, kaže že zdaj omejiti uporabo lesa v papirni industriji. Od potrošnje papirja pridejo v Bolgarijo letno na prebivalca 3 kg, v Italiji 10,3, v Nemčiji pa 42 kg. Gozdovje iglavcev obsega v Bolgariji okrog 300.000 ha, listovcev pa 2.4 milijona ha, pri vsem tem gozdnem bogastvu in pri raz-

meroma mali potrošnji papirja pa bi bilo le treba pri proizvodnji staničnine izkoristiti naslednje rastline:

Sončnice prideluje Bolgarija na površini kakih 200.000 ha. Steblojve sončnice da do 44% staničnine, na hektar pa pride nad 17 ton steblovja. Tako bi se dalo v Bolgariji od letnega pridelka sončnice uporabiti za pridobivanje staničnine povprečno 3.5 milijona ton posušenega steblovja.

Na drugem mestu pride v poštev slama od koruze. Ta sama se da izkoristiti pri proizvodnji staničnine do 40%. Lanski nasadi koruze so v Bolgariji obsegali okrog 700.000 ha in pride na hektarski pridelek povprečno 9 ton slame. Če bi zbrali za industrijsko uporabo samo 2% te slame, bi mogli producirati na leto do 50000 ton staničnine.

Tudi riževa slama bi se dala dobro uporabljati. Bolgarska riže-

va polja so bila lani razširjena na 16.000 ha, riževa slama da do 36 odstotkov staničnine in če bi tudi od te slame zbrali in uporabili le dva odstotka, bi dobili na leto okrog 1000 ton staničnine.

Tobačno steblovje da do 43% staničnine in tobačni nasadi, ki obsegajo nad 75.000 ha, bi prispevali k proizvodnji staničnine na leto okrog 20.000 ton, če bi se v industriji uporabili od tobačnega steblovja samo 5%.

Zelo koristno in izdatno bi se dalo pri proizvodnji staničnine uporabljati močvirniško bičevje. Bohotno rastlinstvo močvirja je za proizvodnjo staničnine dosti bolj uporabno kakor les. En hektar gozda da povprečno 600 kg, en hektar bičevja pa blizu 9000 kg celuloze. S pridom bi se dali pri proizvodnji staničnine uporabljati tudi peclji murve.

V Bolgariji sta dva obrata za proizvodnjo staničnine, ki imata dovolj surovin tudi pri dosednji skromni uporabi domačih rastlinskih vlaken. Ta uporaba pa bo znatno povečana, ker bo ustanovljena tretja tovarna za staničnino, ki bo imela letno produkcijsko kapaciteto 15.000 do 20.000 ton.

Les v Vzhodni Aziji

»Internationaler Holzmarkt« naglašja, da se bo moglo po vojni uspešno organizirati lesno in gozdno gospodarstvo tudi v Vzhodni Aziji, ki je doslej pri vseh svojih velikih pragozdovih le malo prispevalo k evropskemu lesnemu trgu. Iz Kitajske ne bo mogoče dobiti dosti lesa, ker ima večje gozdove le v južnih pokrajinah, iz Japonske pa bo uvoz popolnoma izostal, ker bo Japonska potrebovala mnogo lesa za industrijo v svojih starih in novih pokrajinah. Japonska je do prve svetovne vojne več lesa izvažala kakor uvažala, potem pa se je zaradi razvoja industrije to obrnilo.

Ceprav bo Japonska velik odjemalec vzhodno-azijskega lesa, bodo še vendar ostale ogromne zaloge za izvoz v Evropo. Med lesnim bogastvom Vzhodne Azije je na prvem mestu indijski hrast (tectona), ki daje najboljši les za ladje. Ta les je tako trd in odporen, da je varen pred razjedanjem žuželk in gob. Ogromni gozdovi indijskega hrasta so v Vzhodni Indiji, Malajski, Siamu in na Javi. Indijskega hrasta so tri vrste. V prvi vrsti so mogočna drevesa, ki dosežejo višino 40 metrov. Največja pristanišča za izvoz indijske hrastovine v Anglijo, Nemčijo in druge države so bila Bangkok, Maulmain in Rangoon.

Drugo mesto v vzhodno-azijskem lesnem bogastvu ima ebenovina. Iz tega trdega črnega lesa se izdeluje razkošno pohištvo in najfiniješe orodje, najbolj znana pa je uporaba tega lesa pri izdelavi raznih glasbenih instrumentov. Največ ebenovine ima Malajska, precej pa tudi Kitajska.

Iz Nizozemske Vzhodne Indije je pred vojno tudi Nemčija uvažala velike količine indijske hrastovine in ebenovine, uvažala bi jih bila pa še več, kar pa ni bilo mogoče zaradi tega, ker je bilo izkoriščanje nekaterih velikih gozdov pod nizozemsko monopolno upravo. Ta uprava pa ni bila agilna in so v gozdovih Nizozemske Indije še ogromne količine lesa, ki čakajo na odjemalce.

Iz italijanskega gospodarstva

Dohodki monopola na tobak in sol so l. 1937. znašali 3896, lani 5632,3, v zadnjem proračunskem letu, ki je bilo zaključeno 30. junija, pa 7330 milijonov lir, od česar pride na tobak 6800, na sol pa 530 milijonov. K povečanju dohodkov je pripomogla tudi zgradba velike tobačne tovarne v Fivenci in solarne v Margheriti di Savoia. L. 1915. je znašal italijanski uvoz tobaka 22,5 milijona kg, zdaj pa znaša samo še 2 milijona kg na leto.

Redno letalsko zvezo čez Zemun, Zagreb in Venecijo v Milano je uvedla letalska družba »Lares« v Bukarešti. Ta zveza ima priključek na zvezo Sofija-Solun-Atene, ki jo vzdržuje nemška Lufthansa, ter na zvezo Milano-Budimpešta.

Proizvodnja naravne svile je znašala lani v Italiji nad 27 milijonov kg. V Evropi je pri proizvodnji naravne svile Italija na prvem mestu. Svetovna proizvodnja naravne svile je znašala lani okrog 430 milijonov kg in je prišlo od tega na Japonsko 250 milijonov, na Kitajsko 100 milijonov, na Turčijo 2 milijona, na Francijo 595.000, na Španijo pa 400.000 kg.

Po sklepu zadnjega zasedanja italijansko-nemških industrijskih korporacij so se te dni v Benetkah sestali italijanski in nemški predstavniki industrije za obdelovanje kamena in škriljevca ter predstavniki živilske industrije. Na sestanku so razpravljali o vzpostavitvi proizvodnje v obeh državah.

Pri Generalnem komisariatu za ribolov je bil ustanovljen konzorcij, v katerem so zastopane ladjedelnice, ki imajo nalogo, pripraviti načrte ter izvesti zgraditev 200 novih ribiških ladij za približno 32 milijonov lir. Komisariat za ribolov je razdelil ribičem okrog 1000 podvodnih električnih svetilk, ki so se prav dobro obnesle pri ribolovu na morju. Stroške nabave teh svetilk sta krili Banca Nazionale del Lavoro in Banca di Napoli.

Nova velika ležišča lignita so odkrili v pokrajini Aquila v krajih Modonna del Mezzeto in Collettara. Eno ležišče, ki ima 3 metre debele plasti lignita, že izkoriščajo. Proizvedba lignita se je v Italiji v letih 1935. do 1939. povečala za 225%.

Gospodarski pomen gledališke umetnosti v Italiji kažejo naslednji podatki: kosmat dohodek gledaliških predstav je bil l. 1936. okrog 626 milijonov, po štirih letih pa 856,3 milijona lir in je prišlo od tega na vsakega prebivalca 19,55 lire. L. 1936. je bilo v Italiji subvencioniranih 83, po štirih letih pa 128 opernih sezon, ki so dale 36 milijonov lir dohodkov. Število subvencioniranih koncertnih zborov se je v štirih letih dvignilo od 26 na 93. Ti koncertni zbori so še v prvem vojnem letu priredili v inozemstvu 257 koncertov.

Kavčukove rastline kultivirajo v Pugli na zemljišču, ki obsega 7000 ha. V Cerignoli gradijo veliko tovarno, ki bo predelovala v Italiji udomačene kavčukove rastline. Tovarna bo začela obratovati l. 1944.

Industriali!

Adottate nel Vostro Ufficio
Nastri per macchina
Carta carbone
Matrici per duplicatori
marca superiore «ITALBA».
Prezzi vantaggiosi. Preventivi a richiesta.

Industrialci!

Uporabljajte v svojih pisarnah
trake za pisalne stroje
karbon-papir
razmnoževalne matrice
najboljše znamke «ITALBA».
Ugodne cene. — Cenik na zahtevo.
«ITALBA» — TORINO
Piazza Risorgimento n. 12, tel. 76-152.

Skrb Italije je zboljšanje zemljišč

V večini italijanskih pokrajin so bili nerodovitni, močvirni in neobljedeni predeli. Zemljevid kaže dva dolga in široka pasova lakih predelov. Prvi se razprostira v obliki velike pahljače na površini približno enega milijona hektarjev na obeh straneh reke Padave, drugi večji predel močvirnih in neplodnih zemljišč pa je bil ob Tirenem morju od Serkija do Sele. Če upoštevamo še posamezna močvirja in pustine v Puljah, Kalabriji, na Siciliji in na Sardiniji, vidimo, kako važno je bilo v Italiji vprašanje bonifikacije ali izboljšanja zemljišč.

Delo za izboljšanje zemljišč je bilo nekdanj v Italiji strogo ločeno in razdeljeno na javno in zasebno podjetnost. Država je gradila ceste, izsuševala močvirja, urejala hudournike, potem pa čakala, da so lastniki zemljišč sami izvršili ostalo. Pri tej razdelitvi nalog in dela se je često zgodilo, da zasebniki niso izpolnili svoje naloge ali pa niso izkoristili tega, kar je napravila država. Zaradi tega je nastala potreba, da se združi javno in zasebno delovanje ter da se uveljavi pojem celotne bonifikacije, kjer ni več ločitve med gospodarskimi, higienskimi in družabnimi svrhami.

Zakon z dne 24. decembra leta 1928., ki je določil program celotnega izboljševanja zemljišč, nosi Mussolinijevo ime. Ta zakon razlikuje bonifikacije v pravem pomenu besede od splošnega izboljšanja zemljišč. Bonifikacije se izvršujejo na podlagi splošnega načrta v bonifikacijskih področjih, ki jih je določila in razvrstila država, splošno izboljševanje zemljišč pa je neodvisno od tega načrta. Bonifikacijska področja (comprensori) so dvojna. V prvi vrsti so ona, ki so potrebna za kolonizacijo, v drugi vrsti pa vsa ostala. Za vsako bonifikacijsko področje osnujejo lastniki zemljišč po enega ali več konzorcijev, ki vodijo in izvršujejo vsa dela ter pobirajo od lastnikov zemljišč določene prispevke. Na ozemlju, ki obsega 7 milijonov ha, deluje nad 1700 takih konzorcijev. Če lastniki zemljišč ne morejo plačevati določenih prispevkov, dobijo konzorciji za izvedbo dela potrebna sredstva od države, dolžni prispevki lastnikov pa se vknjižijo na pridobljena posestva.

Pridelovanje paprike na Madžarskem

Paprika je že od nekdanj zelo važen pridelek Madžarske, zdaj ko je zaprt uvoz dišav in začimb iz čezmorskih dežel, pa je seveda še bolj važna. Na Madžarskem so že pred štirimi leti omejili pridelovanje paprike na one pokrajine, ki imajo za to najboljše pogoje. Ta omejitev pridelovanja je bila izvedena zaradi tega, da ostane kakovost pridelka na višku in pod kontrolo, kar je potrebno pri važnem izvoznem blagu.

Glavni okoliši za pridelovanje paprike so: Szeged (177.277 kat. oralov), Kalocsa (199745 kat. oralov) in Ersekujvar (235795 kat. oralov), kjer obsegajo nasadi paprike skupaj 612817 oralov. Okrog teh pridelovalnih središč pa se prideluje paprika na zemljiščih, ki obsegajo skupaj okrog 2,5 milijona oralov.

Od l. 1937. vodi izvoz paprike velika zadruga, ki prevzema od pridelovalcev vse količine pridelka po stalnih cenah. Deset let pred

narna sredstva od države, dolžni prispevki lastnikov pa se vknjižijo na pridobljena posestva.

V svoji knjigi »Kaj dolga je Italija Mussoliniju« je Mario Missiroli navedel: Leta 1928. so čakala na izboljšanje naslednja ogromna zemljišča: 5,7 milijona hektarjev bonifikacijskih področij, 7,8 milijona hektarjev planinskih zemljišč izven bonifikacijskih področij ter okrog 15 milijonov hektarjev izven določenih bonifikacijskih in planinskih področij.

V letih od 1870. do 1922. je izdala italijanska država za izboljšanje nižinskih in planinskih zemljišč 702 milijona lir, od l. 1922. do lani pa 6 milijard in 579 milijonov. Zasebniki so za bonifikacijska dela dobili od države od leta 1870. do 1922. kot pomoč in podporo 40 milijonov, v fašistični dobi pa 4 milijarde in 414 milijonov lir. Od l. 1870. do lani je bilo dovršenih bonifikacijskih in izboljševalnih del za 11,7 milijarde lir in pride od tega na dobo Mussolinijevega zakona o bonifikacijah 9,2 milijarde lir.

Na površini 5,7 milijona hektarjev, kolikor merijo bonifikacijska področja, so javna dela že popolnoma izvedena na površini 2,6 milijona hektarjev, na ostali površini pa se dovršujejo. Samo za pridelovanje žita je bilo pridobljenih 325.000 ha. Od l. 1922. je bilo omogočeno namakanje zemljišč v obsegu 830 tisoč hektarjev in pride od tega okrog 700 tisoč hektarjev na leto po uvedbi Mussolinijevega zakona.

Prekopi za odvajanje vode in za namakanje zemljišč so bili zgrajeni v dolžini 17.522, nasipi v dolžini 3736, ceste v dolžini 10.729, glavni vodovodi pa v dolžini 608 kilometrov. Na pridobljenih posestvih so zgradili 34.425 hiš in 43.962 gospodarskih poslopij. Iz velikega močvirja so vzklila tudi lična mesta. L. 1932. je bila ustanovljena Littoria, naslednje leto Sabaudia, l. 1934. Pontinia, leta 1936. Aprilia, pred štirimi leti pa Pomezia.

Tako je dal bonifikacijski zakon Italiji velike gospodarske koristi, njegove blagodati pa so trajne, ker so zanesljiva osnova ustvarjanja dela.

Izvoz paprike je l. 1936. znašal 106, naslednje leto 245, potem 276, l. 1939. pa 288 vagonov. Pred vojno je večino izvoza paprike prevzemala Severna Amerika, največ pa takrat, ko zaradi državljanske vojne ni bilo mogoče dobivati pa-

prike iz Španije. Zdaj je največji odjemalec madžarske paprike Nemčija s Protektoratom, ker so izostale zaradi vojne dobave črnega popra, čigar potrošnja je znašala v Nemčiji na leto okrog 500 vagonov.

Sprememba tarife za pobiranje žigovine in pristoibin za mere in dragocene kovine

Tehtnice		I.	
1. Tehtnice prečnice z enakimi ali neenakimi kraki, tehtnice z vrhnjimi skledami, rimske tehtnice in mostne tehtnice:			
kg nosilnosti	lir		
do vseh 10	2.—	0,25 kubičnega metra	5.—
" " 50	4.—	0,50 " "	8.—
" " 100	6.—	1 " "	10.—
" " 200	10.—	2 kubičnih metrov	12.—
" " 500	15.—	4 " "	14.—
" " 1.000	25.—	6 " "	16.—
" " 5.000	40.—	8 " "	18.—
" " 10.000	60.—	10 " "	20.—
" " 15.000	100.—	15 " "	22.—
" " 40.000	150.—	20 " "	25.—
		30 " "	30.—
		50 " "	35.—
		75 " "	40.—
		100 " "	45.—
		nad 100 " "	70.—

Nad 40.000 kg nosilnosti za vsakeh nadaljnjih (polnih ali začelih) 1000 kg še po lir 25.—.

3. a) Za tehtnice, s katerimi se tehta samo ena vrsta tvarine:		II.	
kg nosilnosti	lir		
do vseh 50	12.—	Vodomeri	
" " 100	16.—	milimetrov	lir
" " 200	20.—	S kalibrom od 5 do 13	6.—
" " 300	25.—	" " " 14 " 25	10.—
" " 400	35.—	" " " 26 " 40	16.—
" " 500	40.—	" " " 41 " 50	20.—
		" " " 15 " 60	25.—
		" " " 61 " 70	30.—
		" " " 71 " 80	40.—

Nad 500 kg nosilnosti za vsakeh nadaljnjih, polnih ali začelih 100 kilogramov še po lir 5.—.

3. c) za pregled števecvega mehanizma se pobirata po lir 2.—.

Plinometri

Če količina plina, ki prehaja v eni uri skozi plinomer, ni večja od:

Gospodarske vesti

Po hrvatsko-španski trgovinski in plačilni pogodbi, ki je bila nedavno podpisana, je bil določen obračunski tečaj med kuno in pezezo v razmerju 100 pezeze enaka 471,60 kune. Nadalje je bil podpisan tudi sporazum o likvidaciji medsebojnih obveznosti, nastalih pred vojno.

Hrvatski trgovinski minister je izdal naredbu o odkupni ceni za ječmen. Cena je določena takole: ječmen v teži 59/62 kg velja 475 kun, v teži 62/63 kg 500 in v teži 67/70 kg 550 kun za metrski stot suhega in rešetanega blaga z največ 3 odstotki primesi. Pridelovalci smejo, če nimajo drugega blaga, pridržati za svojo prehrano 200, za seme pa 100 kg na oraj, za krmiljenje svinj pa po 50 kg za vsako svinjo.

Zvonove, staro posodo iz bakra, medenine in brona bodo na Hrvatskem uporabili za izdelovanje modre galice, ki jo vinogradnikom zelo primanjkuje. Hrvatski listi nadalje poročajo, da se bo ustanovila v Sisku nova tovarna za izdelovanje modre galice in da bo ta tovarna v dveh letih že obratovala.

Poslovanje zadrug tudi z nezadružniki je dovolil srbski ministrski svet, vendar pa mora vsaka zadruga dobiti za takšno poslovanje posebno dovoljenje kmetijskega ministrstva. Ministrstvo izda takšno dovoljenje po zaslišanju glavne zadružne zveze.

Uprava drž. monopolov v Srbiji je zvišala trošarino na petrolej na 850 din za 100 kg in bo odslej veljal petrolej v trgovini na debelo po 20 din za liter, v nadrobni prodaji pa 24,40 din.

Zavod za zavarovanje proti toči je ustanovilo srbsko kmetijsko ministrstvo. Zavod je podobno organiziran, kakor sta bila organizirana prejšnja zavoda za zavarovanje proti toči v bivši donavski in drinski banovini.

Trgovska družba »Protrud« za pospeševanje sadjarstva in izvoza sadja se je ustanovila v Beogradu. Po navodilu generalnega pooblaščenca za srbsko gospodarstvo je Protrud uradna ustanova.

Romunsko kmetijsko ministrstvo poroča, da bo v vseh kmetijskih okrajih z višjo lego bogata letina krompirja.

Prodajna cena za višnje se giblje na Madžarskem med 160 in 180 pengő za 100 kg. Za Nemčijo

so določene nekoliko nižje cene ter se bo zato izvoz višenj zmanjšal. Tudi izvoz stročjega fižola iz Madžarske v Nemčijo se bo zmanjšal, pač pa so bile odposlane v Nemčijo že velike količine kumaric.

»Službeni list« za Ljubljansko pokrajino

kos 57. z dne 18. julija je objavil: Naredbe Vis. komisarja: Navodila za odpravo rent in drugih bremen z dajatvamj na nepremičninah nemških izselnikov — Navodila za razdružitev skupnosti in izbris zemliskoknjižnih vpisov zastarnih bremen na nepremičninah nemških izselnikov — Navodila za likvidacijo nepremične imovine Nemcev iz Ljubljanske pokrajine, bivajočih v inozemstvu — Določbe za sodne vročbe nemškim izselnikom — Kazenske določbe za neustrežanje oblastvenim nalogom.

Že v 24 urah

barva, plesirani kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

HAHN & KOLB in Acc. MILANO

Piazza Duca d'Aosta 12
Telef. 266-422 Teleg. ANKOLB
TORN AUTOMATICI »INDEX«
Automatične stružnice »Index«
Passaggio barra fino a 60 mm
palična odprtina do 60 mm
MACCHINE UTENSILI SPECIALI
Stroji, specialno orodje
STRUMENTI DI MISURA
Merilne priprave
UTENSILERIA SPECIALE
Izdelava specialnega orodja

Soc. acc. Confezioni Italiane Tessili

(Komanditna družba Italijanska tekstilna konfekcija)

C. P. E. C. No. 269205 * Codice A. B. C. 5th ED.
Zakonik

Via S. Vincenzo 26 — Telef. 37650

Milano